

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez pose-
bne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopis
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice, če
se natisne enkrat 8 kr.
dvakrat . . . 12 „
trikrat . . . 16 „

Kaj se pripravlja v Evropi.

Malo pred Božičem, pred praznikom, ki nas spominja na rojstvo božjega deteta, prišedšega na ta svet, da bi ljudem podelilo mir, so v državnem zboru vsled hude borbe sklenoli brambeno postavo na 10 let. Dali so avstrijskemu cesarju v roke zopet vojno silo, kakoršne je Avstriji treba, ako se hoče ohraniti vpričo tega, kar se v Evropi pripravlja. No, in kaj se pripravlja nevarnega? Silna zapadno-evropska republika, ki pa utegne poroditi strašno socijalistično revolucijo in maščevalni boj l. 1870 potlačenih in žaljenih Francozov zoper Bismarkovo Nemčijo. To je vsakako mogoče. Prikazni stopajo na den, ki vse na kaj takšnega kažejo. Francozi so se namreč v 10 letih zopet okrepili in strahovito orožali. Vodil jih je nekaj časa opazni stavec Thiers, potem pravico-ljubni maršal Mak-Mahon, a sedaj je francoski republiki predsednik freimaurerski advokat Grevy, ki pa le tako pleše, kakor mu piska glavar vseh evropskih freimaurerjev, jud Gambeta. Ta streže očividno po predsedništvu, vendar kot previden mož nadelava si pot in išče le ugodne prilike. Ko bo ta prišla, tedaj bo Gambeta zasedel predsednikov stol, okoli katerega uže sedaj kot novi ministri stojijo sami freimaurerji in udani prijatelji Gambetovi. Francoska republika bo takrat popolnem v freimaurerskih rokah in tedaj gorjé Evropi, posebno tistim vladarjem, ki so mnogo let krščanstvo pomagali zatirovati, delovanje sv. Cerkve ovirati ter freimaurerstvo rabili za svoje častilakomne namere. To velja posebno prusko-nemškemu cesarju, italijanskemu in španjskemu kralju. Pruski kralji so sami se vpisati dali freimaurerjem, to pa zato, da bi ž njihovo pomočjo celo Nemčijo pograbili, kar se je zgodilo. Za prvo darilo moral jim je cesar dovoliti preganjanje katoličanov. Jednako je pije-monteška rodbina kraljevska pridobila celo Italijo, a morala dovoliti, da se je papež oropal in svetej katoliškej Cerkvi storila največja krivica in zatirovanje. Španjskega kralja Alfonza so freimaurerski vodje pozvali na kraljevski prestol, da so

leži spodrinoli pravega, postavnega in zvesto katoliškega kralja don Karlosa. Toda sedaj se freimaurerjem zdi, da so dovolj dolgo dvorili omenjenim kraljem, ter jih hočejo odpraviti in osnovati veliko republiko, kakoršna je v Severni Ameriki. Odtod strahoviti in pogosti napadi na cesarje in kralje. Nobeling, ki je lani nemškega cesarja nevarno obstrelil, bil je rodod jud in svojega znamenja freimaurer. Mladi Gonzalez, ki je pretečeni teden pištolo sprožil v španjskega kralja in kraljico, se nič ne kesà, marveč mirno in odločno pravi, da je najet in poslan morivec ter da za njim pride drugi, tretji, dokler ne bo kralj pregnan ali umorjen. Zato ni celó neverjetno, kar nekatere novine pišejo, namreč da bodo v tistem trenutku, ko v Parizu Gambeta da uže dogovorjeno znamenje, takoj popihali iz Madrida španjskega iz Rima pa italijanskega kralja ter proglasili veliko romansko (španjsko-italijansko-francosko) republiko. To se utegne v kratkem zgoditi in celó brez velikega šundra in vreša, ker so generali, oficirji, ministri in uradniki večjidel ondi povsod — freimaurerji!

Kaj bo potem, to se da nekoliko iz predznamenj uže domisliti. Mogoče je, da bodoča romanska republika računa z ruskim narodom, kder strahovita zarota tajnih rovarjev „nihilistov“ po vsej sili carja umoriti hoče in osnovati slo v a n s k o republiko. Obedve republiko bi potem svoje narode zavalile na Bismarkovo nemško cesarstvo, je razdjali pobivši ali izgnavši vse tamošnje vladarje s cesarjem vred. Tako bi se porodila tretja republika v Evropi, namreč nemško-germanska! Da je to eden izmed glavnih in konečnih namenov evropskega freimaurerstva, o tem ne moremo več dvomiti. Vprašanje le je, ali je mogoče to še zabraniti in kako se bo tukaj godilo Avstriji, sv. katoliškej Cerkvi? Premisljka vredno je vsakako, da je na Ogerskem vse polno freimaurerskih lož (shodnic), in celó bivši minister Andrassy vpisan in da se pri nas freimaurerjev nihče dotakniti ne upa, čeravno so jim shodnice prepovedane? Katoliško Cerkvo čaka britko mučeništvo, posebno

če nastane socialistična revolucija. Toda potem pridejo za njo gotovo veseli časi, kakor po strahovitej nevihti solnce tem ljubeznjivejše prisije na zopet jasno nebo! Človek ni zver, on reda, krščanskega reda, dolgo pogrešati ne more.

Jožef Virk.

(† 4. januarja 1880.)

J. S. Že prve dni novega leta, namreč 4. januarja, nam je nevsmljena smrt pokosila enega izmed najiskrenejših in najmarljivejših narodnjakov na Štajerskem. Omenjenega dne je namreč umrl v 70. letu svojega življenja Jožef Virk, župnik v Ločah in marljiv pisatelj in pesnik slovenski. Pokojni je bil blaga duša, za vse dobro vnet in do zadnjega izdihljeja neumorno delaven. Svoje govore še si je vedno pisal ali vsaj načrtal, in pesmic je v starih letih menda več zložil, kakor v svoji mladosti. Pred nekaterimi leti smo z lastnimi očmi videli, kako lepo je imel vse svoje rokopise urejene; samih pesmi je bilo okoli 20 zvezkov, in pri vsaki pesmici je bilo vestno zaznamovano, če je že kje tiskana in če je pri tiskani kaj spremenjeno. Vsiljeval se ni nikomur, ali če ga je kdo kaj poprosil, storil mu je gotovo; zlasti z govorom ali s kako pesmico je bil povsod pripravljen. Spominjamo se, da smo med rokopisi videli: „Govor na Žavskem taboru“, in na koncu pripis: „Ni bilo priložnosti, da bi ga bil govoril“. Pri kat. političnem društvu v Konjicah je bil Virk najzanesljivejši govornik; h godovanju sosednih duhovnikov je prinesel vsakokrat kako pesmico in skoro v vseh za narodno reč važniših okoliščinah je Virk s svojimi pesmicami spodbujal, tolažil ali razveseljeval. — Upamo, da bo nam kdo izmed njegovih prijateljev jegovo slavno življenje obširneje opisal, zlasti pa prosimo častite duhovnike, ki imajo pri njegovi zapuščini kaj opraviti, naj pazijo, da se njegovi rokopisi ne razmečejo in zapravijo, kakor se tolikokrat zgodi. Pokojnega zadujo pesmico dobil je menda „Slov. Gospodar“; kajti ko je 28. decembra poslal naročnino za sebe in nekatere kmete, napisal je na nakaznici tudi sledečo čestitko za novo leto „Slov. Gospodarju“:

Po vsem sveti — v novem leti
Naj te krasi, — kratkočasi
Slave in ljubezni žar!
Srečno živi, — nevmorljivi
Moj slovenski Gospodar!
Ves Tvoj Jožef Virk m. p.
Ločki.

Gospodarske stvari.

Ne podirajmo samo lesov, ampak skrbimo tudi za njihov nasad.

II. Gozd daje človeku tudi veselje do življenja. Ako človek vidi, da mu njegovo upanje na ko-

nečni dobiček vedno bolj in bolj raste in gotovejše prihaja, se mu v srcu tudi veselje do življenja budi in tako tudi življenje podaljša.

Skoraj vsaka kmetija ima nekoliko zemljišča, ki je prazno, neobdelano, nektera več, druga manj, nektera pa prav veliko. Taka zemljišča se morajo spremeniti v gozde. Toliko večje vrednosti bode potem celo posestvo. Kako izdatno more tako oče skrbeti za blagostanje svojega sina prihodnega posestnika očetove kmetije! Saj je človek prav za prav le najemnik ne lastnik tega ali onega posestva. Lastnik je le Bog, ki ga prej ali slej na račun od gospodarstva pokliče. Dolžen je toraj posestvo v boljšem stanu naslednikom zapustiti, kakor ga je prevzel.

V desetih do dvanajstih letih marsikteri drevesni nasad že dobiček prinaša. Zlasti so brezovi nasadi, ki v tem oziru prava čuda delajo, in sicer na zemljišču, na katerem morda nič drugega ne priraste, ko mah in resje. V dvajsetih letih prirastejo smrekovi nasadi že prav veliki in dajejo korist. Ravno tako tudi borovi. Med take hitro rastoče drevje se pa lahko hrasti, javori itd. zapored zasajajo, ki potem tam, kjer je bila pred kratkimi leti še pusta goličava, prijetne drevesne griče delajo in gledavcu oko razveseljujejo. Bosa je, če nekteri kmetovavci trdijo, da se na popisani način ne da vrednost posestva, da, celega kraja povišati. Posestvo in kraj postane več vreden v obeh pametnih ljudi.

Kmet, ki ima toliko zemljišča, kolikor pri nas navadni kmeti, mora skrbeti, da posestvo v boljšem stanu naslednikom zapusti. Kdor za to ne skrbi, skoraj ni več vreden ko gruda zemlje, katero je s težavo obdeloval. Vsak posestnik mora gledati, da ne postane samo začetnik koristnih, ampak tudi lepih reči. Gozdi so pa nekaj zelo lepega. So razun pridelovanja žita, krompirja, koruze še mnoge druge reči, ktere spadajo v delokrog dolžnosti kmetovavčeve. Tudi njegovo delo ima više namene. Kraj, kterega smo pomagali z lastno roko, z lastnim trudom lepšati, nas povzdiguje nad vsakdanje težave in sitnosti. Domačija nam prihaja od dne do dne bolj ljuba. Ljubezen do domovine poganja tudi že tukaj svoje korenine, in človek postane domoljub, ker vidi, da se njegove koristi in koristi domovine stikajo.

Netopirji, pirožleki ali mračniki so koristne živali.

M. Netopirji tudi pirožleki ali mračniki niso posebno lepe živalice ali so tim koristnejše. Pogled teh živali se nam stodi pa tudi način, kako nekakošno tihotapno o mraku po zraku sem ter tje letaje, ni ravno kaj prijeten in za nje govoreč. Vendar pa je netopir proti ponočnim letajočim mrčesom to, kar je lastovka proti podnevnim. In če imamo lastovko za ljubo domačo ptičico, katero preganjati povsodi velja za velik greh in nespartno barbarstvo, tako bi to moralo tudi o netopirju veljati. Netopir je mesožerec in živi le o ži-

valih, ki po noči sem ter tje po zraku rojijo. Tem ne more nobena ptica, pa tudi nobena druga žival do živega, le netopir je za to ustvarjen, da jih preganja. In kakor ogrce, ki pod drnom podjedajo korenine rastlinam, le jedini krt more zatirati in preganjati, tako preganja netopir ponočne metulje, veše, kukce, katerih gosence toliko škode po drevju in rastlinstvu sploh delajo. Hrošči, oni silni škodljivci naših sadunosnih dreves, imajo o netopirjih hude sovražnike na svojih ponočnih zračnih potih. Ti so netopirjem prava slaščica. Ako pomislimo, koliko škodljivih sovražnikov ima polje in travnik, vrt in sadovnjak, tako moramo vsakega zaveznika biti veseli, kateri jih nam pomaga preganjati in zatirati. In jeden prvih takih dobrotljivih zaveznikov kmetovavčevih je netopir ali mračnik, toraj ga nečemo preganjati, še vabiti ga hočemo na naša posestva.

M. Kedar si kupuješ konja, bodi previden. Kdor si hoče kupiti konja, naj si ga ukaže vsakokrat pred seboj sem ter tje voditi potem pa tudi mirno pred seboj stati pustiti. Če predajavec konja noče stati pustiti, ampak če ga vedno goni, da to ali uno dobro lastnost, kakor pravi na konju pokaže, tako je to vedno sumljivo znamenje, da hoče s tem kako napako konjevo zakriti, ktera bi se pokazala, ko bi konj mirno stal. Zdrav konj stoji ravno po koncu in ne prestopa sem ter tje, kopita posaja ravno na zemljo in drži noge v naravni legi. Ako jedno nogo naprej tišči, ako na tla le s kopitnim robom stopa, ali jedno nogo od tal vzdiguje in ne opira cele teže telesne enakomerno na vse štiri noge, je to znamenje, da je ta noga kako tako oslabela ali kakošnokoli bolena. —

Sejmovi 12. januarja Planina, Nova cerkva; 14. januarja sv. Filip v kozjanskem okraji; 15. jan. Gradec; 17. jan. sv. Peter pri Radgoni, Petrovče, Kapela v brežiškem okraji, Tilmitsch; 19. jan. Mahrenberg.

Dopisi.

Iz Maribora. (Naša čitalnica) je najstarejša na Slovenskem ter je uže 20 let zbirališče tukajšnjim slovenskim domoljubom. To ima ostati in želeti je, da pridobi čedalje več udov in tako zadostuje svojemu namenu od leta do leta boljje in uspešneje. Domoljubom nam je pomisliti, da sedaj, ko smo na kmetih narodno zavest toliko probudili, da je pri volitvah nemškutarija povsod propala, moramo prodirati v trge in mesta. Ta še moramo Slovincem pridobiti, na videz smelo podjetje, a vstrajno delovanje, složno postopanje in potrpežljivosti bo tudi tukaj zmagala. Nekateri trgi so uže naši n. pr. Mozirje, Vransko. Ne plašimo se torej, zbirajmo se, navduševljajmo se v čitalnicah! Pri zadnjem občnem zboru je prišlo pre-

cejšnje število čitalničarjev in so ugodno poročilo prejšnjega odbora z radostnim zadovoljstvom sprejeli. Tudi so večletnemu prejšnjemu predsedniku g. dr. Kačiču, ki se je v Celje preselil, izrekli jednoglasno in navdušeno zahvalo za veliko skrb in trud, ki je ga našej čitalnici na čast in korist več let blage volje žrtvoval. Bog ga živi mnoga leta, vrlega, zvestega narodnjaka! — V novi odbor bili so izvoljeni naslednji gospodje: dr. Ulrih, predsednik, dr. Pitamic, predsednikov namestnik, J. Škoflek, denarničar, J. Holobar, tajnik, dr. Dominkuš, dr. Srnee, dr. Ipavice in dr. Gregorčec, odborniki. Letošnji predpust napravi čitalnica naslednje veselice: I. 17. prosinca veliki ples, II. 1. svečana mali ples in III. 10. svečana ples v kostimah. Začetek vsakokrat ob 8. uri zvečer.

Iz grada Lemberg pri Dobrni. (Zvest prijatelj „Slov. Gospodarja“). Ta list sem si zopet naročil, ker sem uže mnogo let jemu znanec. Ko sem še na Sladkigori zahajal v tamošnju učilnico, sem tebe „ljubi Gospodar“ na pašo jemal, kedar šole ni bilo, in si prizadeval prebrati te od besede do besede. Popolnem še te takrat nisem razumeval. Kot učenec celjske normalke te pa nisem mogel v roke dobiti. K temu pripomogli so mi poznej vrli součenci na gimnaziji. Stopilo nas je namreč več skupaj; vsak je položil nekaj krajcarjev in smo naročili „Slov. Gospodarja“. Poznej mi je mila osoda odkazala drugo pot, drug stan. Preselil sem se v kmetijsko šolo v Gradec ter sem imel priložnost prebirati pokojni list: „Štajerski gospodar“ (prestavo nemškega „Landbote“), ali jegovih izrazov nisem umel. Moral sem zato marsiktero grenko požreti od predpostavljenih in součencev, ki so mi pravili: „to ste nam Slovenci, še ne razumevate ne, kar v svojem jeziku čitate“. Vsled tega sem se zopet na tebe, ljubljeni mi „Slov. Gospodar“ naročil, ker tvoje izraze sem popolnem poznal. Kot 18letnemu mladenču bila mi je sreča mila, da sem samostalno prevzel oskrbovanje velikega posestva dr. Langerjevega tukaj na gradu Lemberg, koje še zdaj oskrbljujem. Reklo se mi je v začetku, naj gledam posebno na vinograde. Okoli 6 let bo, odkar sem iz deželne kmetijske šole izstopil, in v teh letih mnogo gospodarskih skušenj preстал. Radovoljno eno drugo sedaj dragim čitateljem „Slov. Gospodarja“ ponudim, ako mi slavno uredništvo kaj prostora dovoli! [Blagorodni gospod! Vaše cenjeno pismo bilo nam je na veliko veselje in tolažbo, Bog nam daj takih vrlih korenjakov več. Predala „Slov. Gosp.“ so Vam odprta. Vsak članek gospodarskih strokovnjakov je bil in bode vselej hvaležno sprejet. Urednik]. Zaupajé, da bodo osemdesetnice boljše od sedemdesetnic, sklenem svoje pismo!

Davorin Zdolšek, grajščinski oskrbnik.

Iz Brdic pri Dobrni. (Letina). Dovoli zopet preljubljeni „Slov. Gosp.“ mali prostorček preprostemu kmetškemu mladenču, da naznani nektere vrstice v listu, ki potuje po hribih in dolinah, kjer

se je povsodi tako prikupil, da ga staro in mlado željno pričakuje in ob prihodu z veseljem sprejme, češ, kaj bo nam danes povedal podučnega in novega. — Trdo zimo, ki je začela briti z adventom, nismo preživeli pri toplej peči, ampak smo si svoje mrzle ude ogrevali med drugim opravilom tudi — s plesom! Toda nikar se čuditi nad toto besedo. To se mora zgoditi v omenjenem svetem času, če hočemo kruh jesti. Kdor naše hribe pozna, temu ne bode neznan, da je poletje tukaj krajše kakor drugod. Opravilo moramo si razrediti, kakor pač najbolj kaže. Tako sejamo ozimino, ali primerno ne toliko, kakor po ravninah in ostalih nižjih krajih. Lanjsko jesen nam je še to spodletelo. Zavoljo vednega deževanja in prevelike moče nismo mogli posejati skoro nič; vsled tega zanašali smo se na jarino, pa tudi ona nam ne obeta obilnega bogastva. Zelo malo dobili smo namreč pšenice, ječmena in rži; za to pa je ajda bila prav lepa, ker jej je vreme sploh ugajalo. Z ovсом bili bi sicer popolnoma zadovoljni, zrnje mu je lepo, ko bi ga le številne miši skoro čisto ne spridile. Krompirja nakopali in repe napipali smo prav obilno; zelje pa je bilo prav slabo. Kar se tiče turščice, ta je ostala prezelena vsled prezgodnjega snega in je malokaj vredna. Na Brdcih nekoliko više pa bi že bil čudež, ako bi koruza dozorila; jeden gospodar še včasih z njo poskuša svojo srečo, toda največkrat ga zima prisili, da mora zelišče posekati pred časom, kar pa živini bolje tekne. V obče še z letošnjimi pridelki smemo biti zadovoljni; v prvej vrsti pa hvala Bogu, da nas je obvaroval pred strašnim gostom, neljubo točo, ki je po drugih krajih nemilo klestila, naredila veliko škode in pouzročila marsiktero grenko solzico. Ker toraj pri pospravljanji svojih pridelkov moramo s časom biti jako varčni, zato odlagamo za zimsko dobo z delom, katero bo mogoče takrat opraviti. Semkaj spada posebno mlatitev in to je tisti ples, ki sem ga omenil skraja. Zimi smo mi precej privajeni; starejši ljudje so prestali že veliko hudega mraza, ali da bi v enomer tako dolgo mrzlo bilo, kakor letos, tega ne vedó povedati. Ptice so kar cepale od glada in zime. Če se k temu uresniči govorica, da bo sledeče leto tako, kakor je bilo dvanajst dni pred Božičem, to moramo pričakovati veliko sušo, ker je o rečenem času nebo bilo vedno jasno in čisto kot ribje oko; južno vreme nas je pozdravilo še le 29. decembra. Pridelki, ki jih sedaj ne moremo spraviti v denar, bi nam po takem dobro došli in tolažili želodec. „Da sad zemlji daš in ohraniš, — to Te prosimo, Gospod, usliši nas!“ France Jamnišek.

Iz Hajdine pri Ptuj. (Kako šole razširiti z malimi stroški). Mnogo let so se tukaj možje krajnega šolskega sveta trudili enorazredno šolo, ki je leta 1808 nastala, razširiti. Dasiravno so k temu imeli plan, ki jih je stal okoli 120 fl. — niso vendar nič početi zamogli, ker bi jih šolsko poslopje, kako se je v začetku nove šolske

dobe brez ozira na ljudske denarne zadrege zidati počelo — gotovo 10 do 12.000 fl. stalo. Potrebalo je toraj pretresovanja in premišljevanja, kako bi se šola, ki šteje nad 200 obiskavajočih otrok, razširila brez velike stiske tukajšnjih prebivalcev.

Učitelju V. K. se je posrečilo sredstvo umisliti. Prepustil je namreč svoji dve stanici v šolskem poslopju za prenaredbo v učilnico, kar je le 200 fl. zneslo.

Skrbno šolsko svetovalstvo in pridni občinski odborniki pa so nadučitelju kupili kmečko zemljišče s stanovanjem vred za 2000 fl., ktere sta dva poštena kmeta Simon Gojčič in And. Šlamberger posodila, da ni bilo potrebno v kakovi hranilnici najeti. Alj bi se ne dala tudi kje drugod šola tako razširiti — ker po tem načinu bi ne bila šola z malimi stroški samo razširjena — ampak imela bi tudi zemljišča za poduk v kmečkih napredovalnih predmetih, — in tožbe zavolj dragih šolskih poslopij bi več ali manj utihnile.

Jožef Pihlar,

načelnik krajnemu šolskemu svetu.

Od Jeruzalema. (Iz ljutomerskih gor.)

Dne 30. junija l. l. bo 70 let, kar je ne daleč od tod zagledal luč belega sveta naš nepozabljivi pesnik, Stanko Vraz, ki je z mičnimi glasovi, ktere je bil izlival v svoje neumrjoče pesni, hrvaškemu narodu na korist a Slovencem na čast tukajšnjo okolico toliko proslavil. Marsikateri rodoljub čutil je že davno, da bi bilo potreba temu nenavadnemu geniju na njegovem rojstnem domu postaviti pristojni spomenik; in res lanskega leta se je o tem mnogo govorilo in po časnikih pisalo. Nekateri ne misleč, da za enake svečanosti treba mnogo raznih priprav, hoteli so, da bi se ta stvar na živo jagmo še lanskega leta izvršila, drugi dobro vedoč, da se pri enakih priložnostih ima mnogo težav odstraniti, svetovali so, naj bi se svečanost vršila l. 1880, ko bo baš 70 let, kar je slavni Stanko bil rojen. Misel poslednja bila je odobrena od odbora hrvaške Matice. Slišali smo tudi, da pride eden odlični odbornik hrvaške Matice, pisatelj in učenjak na glasu, na Vrazov dom, da pregleda celo okolico, katera bila je dala povod večini Vrazovih najkrasnejih poezij. Isti učenjak sprožil je namreč med matičnimi odborniki misel, da bi še se dela Stanka Vraza s slikami in estetično-kritičnim uvodom, kakor zahteva poetika, enkrat izdala. Žalibog ta učenjak ni prišel na Vrazov dom. Zakaj ne, ne vemo. Tudi ni znano, bo li l. l. iz Vrazove svečanosti kaj. Morda za to svrho odbor ljutomerske čitalnice z odličnimi narodnimi veljaki v Zagrebu na tihem dela, kar je čisto prav, ako pa to ni, potem je žalostno, potem bo slavni Stanko še ostal, kakor je bil, brez spomenika v domačem kraju. Marsikateri morda misli: Časi so hudi in za tako svrho premalo denarjev, morajo se spremeniti, in potem bo leži kateri novičič žrtvovati. To so res dobre in pametne misli, ali praša se, bo li nam, ko se

časi spremenijo, mogoče postaviti na pesnikovi rojstni hiši spomenik? Morda ne. Zakaj ne, to za sedaj zamolčimo, ker uzrok je prežalosten! Rodoljubi slovenski, nekoliko vas še živi, kateri ste slavnega pokojnika, to čisto dušo, katerej bila je jedina strast, ljubezen do naroda, osebno dobro poznali, in ki gotovo toliko premorete, da bi za to plemenito svrhu zamogli žrtvovati nekoliko novčičev, a na čelu vam ljutomerska čitalnica, podajte prek deroče Drave bratskemu narodu bratsko roko ter zjedivši se postavite letošnje leto, ako že okolnosti ne dopuščajo, da bi na Vrazovem domu bila kaka narodna svečanost, vsaj spomeno ploščo na pročelje jegove rojstne hiše! To niso besede kakega zanešenca, katerega kaka stvar le za trenotek navdušuje, to je glas strastnega čestitelja pesniških proizvodov Stankove pesniške Vile; to je goreča prošnja za prosveto slovenskega naroda živo vnetega srca.

B. F.

lz Celovca. (O zboljššanju duhovniške plače. — Priporočilo. — Čudna zima). Zboljšanje duhovniške plače je spet na dnevnem redu. Upati in želeti bi bilo, da na mesto lepih besed, govorov stopijo djanja. Pravico peticije (prošnje) ima tudi duhovščina in z ozirom na prestolni govor svitlega cesarja ter na adrese ubojih zbornic državnega sveta je tudi pričakovati, da opravilne ne bodo ostale brez vsega uspeha. Duhovščina Bernske škofije je že poslala državnemu svetu iz 7 točak obstoječo peticijo, ktera ima čez 350 podpisov. Duhovščina krške škofije pa je že l. 1876 poslala enako prošnjo državnemu poslancu Pfügl-ju, da jo predloži vis. zbornici poslancev; naš mil. knezoškof pa so blagovolili vložiti omenjeno peticijo v vis. gosposki zbornici. A o kakem uspehu žali Bog dozdej še ni bilo nič slišati. Kat.-konšt. ljudsko društvo za Koroško prosi č. gg. dekane, naj blagovolijo brez zamude razposlati nepopisane pole z napisom: „Pristopne izjave k peticiji, ktera se ima poslati vis. državnemu zboru, gledé reguliranja plače dušnih pastirjev“. Podpisane pole pa se naj nemudoma pošljejo odboru kat.-konšt. ljudskega društva. — Kar je „Slov. Gosp.“ za spodnji Štajer, to je Kärntner-Volksstimme“ za slovenski del koroške zemlje. Ona zastopa krepko in neustrašeno pravice in terjatve koroških Slovencev; ona je pa strogo konservativen list, kateri glasno in odločno zahteva pomoč kmetu in rokodelcu, pomoč krški duhovščini gledé pomanjkanja duhovnov in zboljšanja njenih dohodkov; ktera se pa tudi čvrsto vpira penemčevanju tukajšnjih Slovencev ter neumorno terja, da se v šoli in uradu uči in posluje v domačem jeziku. Kolika težava je vendar n. pr. za kateheta, kateri samo v prvem letu sme katekizem učiti v sloven. jeziku, pozneje pa mora v trdi tujščini verske resnice učencem v glavo zabijati, ktere se še v materinskem jeziku le z velikim trudom zamorejo zasaditi v mlado srce. Pa o tem hočem ob svojem času obširneje govoriti. Posebno koroškim Slo-

vencem bodi tedaj „Kärntner-Volksstimme“ toplo priporočena. Ureduje jo občeznani in pa za Slovence velezasluženi čast. g. Andrej Einšpieler. — V Lavantinski dolini bilo je na Božič tako gorko vreme, da so se na toplem solncu celó bučele predramile ter iz panjev izletele na svoj ples ob času, ko je vendar ljudem to kratkočasno rajanje prepovedano. Tudi Celovčani so takrat nekako čudno skakali in cepetali, pa ne zavoljo prevelike vročine, temuč zbog hudega mraza, kajti toplomer ponižal se je pri nas do — 23° R. Verbsko jezero se je že pred Božičem obdalo z ledenim oklepom, kar se druga leta navadno še le ob svečnici zgodi. Sedaj je tudi nam zima nekoliko popustila (—5° R.), pa težko da bi pred pustom videli plesati — muhe.

V. S.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Veliko veselje imajo kranjski Slovenci, ker je bil 3. januarja narodni kandidat knez Ernest Windischgrätz enoglasno izvoljen za državnega poslanca; dobil je vseh 113 glasov, še celo 23 glasov od nemških Kočevarjev. Kranjski nemčurji so celo poparjeni in požgani. V svojej obupnosti lažejo svetu, da se bodo sedaj še enkrat na noge postavili in osnovali društvo „zoper narodno-klerikalno rovanje na Kranjskem in Štajerskem“. Bob v steno! — Državni zbor začne 15. t. m. zopet zborovati in takrat se bode pokazalo, ali je ščuvanje nemško-judovskih listov kaj pomagalo ustavovercem ali ne. Ščuvajo namreč vedno Poljake zoper Čeha, te pa zoper nemške konservativce. Poljakom pravijo: „potegnite z nami, pustite nam Čeha in Slovence, mi pa vam izročimo Rusine?“ Uže tako blebetanje je nesramno in avstrijskemu demoljubju nasprotno, cesarstvu pa nevarno. Avstrija bo srečna le tedaj, ako se vsem narodom da pravica. — Nekaj so Čehi vsled svoje spomenice uže dobili, za mestno realno gimnazijo v Pelznu dovolilo je se 6000 fl. državne podpore; na drugi strani jim pa minister Stremajer ni pogodil, ker je barona Streita imenoval za predsednika višje sodniji v Pragi. Prvi sodnik na Českem torej ne sme česke besede, katera rabi večini prebivalstva, 3 milijonov Čehov! Zato pa poudarjamo: naši federalistični poslanci imajo pred vsem gledati, da minister Stremajer odstopi. Boljša je novica, ki pravi, da se ministri pogovarjajo o českej spomenici pod predsedništvom dr. Pražaka. — Po Dunavu plava nazdol mnogo ledu in srejša tako, da je nastala velika povodenj pri Dunaji, več ljudi je utonilo, mnogo vasi je poplavljenih; škoda je velika, svitli cesar so med nesrečneže dali 2000 fl. razdeliti. — Kranjska kupčijska zbornica prosi za železnico od Ljubljane po Dolenjskem v Karlovec, Banjolnko in Sarajevo. — Dunajsko mesto je lani 8 milijonov dače dolžno ostalo. Tudi na Ogerskem in Hrvatskem so dače tako silne, da jih ni mogoče iztir-

jati. Blizu Pakraca je neka zadruga dolgovala 560 fl. pa ni mogla plačati. Na to prodajo zadrugi posestvo za 1 fl., ker nihče ni prišel k dražbi, kakor samo davkarijska gosposka, ki je posestvo za 1 fl. kupila, celo rodbino pa izpod strehe zapodila. — Bosna in Hercegovina razdeljena je na 5 okrajev: Sarajevo, Travnik, Banjaluka, Tuzla, Mostar. — Vzajemni naš vojni minister zahteva denarjev, da naredi trdnjave v Krakovem, v Premislu na Gališkem, potem v Rivi in Tridentu na Tirolskem; to ne kaže na dolgotrajni mir.

Vnanje države. Z nemškimi cesarstvom so naši ministri nekaj paragrafov stare kupčijske pogodbe podaljšali do 30. jun. t. l. Nemci pobirajo od našega blaga, vsaj od nekaterega, uže pozvišano colnino in zadržujejo našo kupčijo. To bo tudi nas prisililo, da bomo colnino nemške mu blagu pozvišali. Bavare uže griva, da so se od Bismarka dali pograbit, ker morajo sedaj strahovito večje dače plačevati in še ni dosta. Reke Majn, Rhein, Seine itd. so z ledom tako napete, da je voda mnogo povodenj in tako veliko škode naredila. Italijani so pri pogrebu rovarskega generala Avezzana zopet upijali po Trstu in Tirolskem, katere pokrajine hočejo Avstriji vzeti. Turški sultan in Angleži so se spravili, na smrt obsojeni turški duhoven je pomiloščen, a iz Carigrada prognan. — Ruski general Kaufman sestavlja vojsko, s katero hoče spomladi udariti nad Samarkand v Merw, kamor ima ob enem general Tergosakov od Hvalinskega morja prodreti. V Ameriki postala je vojna sreča Chilencem nemila; bili so od Peruvijancev blizu mesta Tarapata hudo tepeni; palo je 1600 mož.

Za poduk in kratek čas.

Stanko Vraz in Urban Jarnik ter slovenski Korošci pred 40 leti.

(Sestavil po drugih spisih J. L.)

II. Stanko Vraz in Urban Jarnik sta si bila ne samo sovrstnika, ampak bila sta si kot dva prava slovenska domoljuba velika prijatelja, kar se razvidi iz pisem, katera sta si drug drugemu pisala. Ta pisma so jako zanimiva za slovenske domoljube in učenjake. Vidi se iz njih, kako sta oba gorko hrepenela po zjedinenji jugoslovanskih narečij v en ilirski književni jezik. V njih mnenjih se ve da je bil razložek; Stanko Vraz je hotel ilirščino srbščini, a Jarnik pa slovenščini približati. Pisma Jarnikova Vrazu so priobčena v „letopisu Slov. Matice“ (l. 1877) a eno Vrazovo pismo Jarniku nahaja se v 5. knjigi Stanko Vrazovih del. Kako zelo je bil Jarnik pripravljen, delovati za Vrazovo ilirsko reč in podpirati jo, svedoči to, da je sam spisal nekoje članke v slovenskem narečju za Vrazovo ilirsko „Kolo“. Te spise je Vraz silno razveseljen priobčil s primernim dostavkom in željo, naj bi tudi drugi pisatelji slovanskih na-

rečij poslali mu enakih spisov, da se iz natančnega poznavanja vseh jugo-slovanskih narečij sestavi toliko boljši vseobčni slovanski književni jezik. —

Kakor smo že omenjali, Stanko Vraz je potoval po vsem Slovenskem, nabirajoč duševno narodno blago svojih rojakov, t. j. pesmi, povesti, basni itd. Poznavati se je učil po svojih potovanjih razna podnarečja slovenska, razne noše in šege, kar vse ga je jako zanimalo. Potoval je tudi po Koroškem, kjer je obiskal Jarnika v Blatnem gradu (Moosburg). Svoje potovanje je v pismih do svoje prijateljice tako lepo opisal, da je vredno ta pisma Slovencem priobčiti. Pa je tudi celo zanimivo brati, kako je razmere slovenskih Korošcev pred 40 leti ta domoljub slovanski opisoval. Pisma ta so natisnjena v 5. knjigi Stanko Vrazovih del in so v ilirščini. Iz njih naj izberem nekatere mikavnejše točke in v sedanji naši knjiživni materinščini objavim. V početku pisma iz Blatnega grada (Moosburga) 25. junija 1841 pravi: „Jaz ti danes pišem iz pokrajine izneverjencev“. Tukaj se je namreč (temu ni še mnogo let) govorilo čisto slovenski, no zdaj že malo kdo razumi, a kam le da govori slovenski. Ako tudi ktera baba razumi in govori, pa neče te sramote razploditi še na svojo deco. Deca toraj ne razumi nič slovenskega, govor je doma in v šoli nemški. To je plod in blagoslov nemške civilizacije v naših krajinah. In ta blagoslov je po besedah g. Jarnika (pri njem je Vr. bil) tako silen in mogočen, da deca svoje roditelje za lasi prek praga vlačijo. Potem popisuje dalje svoji posestrimi potovanje od Ljubljane po Gorenjskem čez Ljubelj do Celovca in do Moosburga. Na koroški strani Ljubelja v Košentavru (Kirchentheur), kjer so prepregli utrujene poštno konje, počne pogovor s koroško Slovenko, da se spozna z njenim koroškim zgovorom. Pri tej priliki opisuje nošo Korošic tako-le: „Poleg mojega okusa je Korotanka slabše oblečena, nego Kranjica. Nosi največ vse črno ali temno. Kapa črna, jopič črn, predpasnik črn, janjka temna, robec ob nedrih žolt (rumen), vse bolj po nemškem načinu. A najmanj se mi dopada klobuk. Misli si klobuk hrvatskega moža pa imaš klobuk svoje sestre Korotanke. Ta klobuk se nosi samo na potu, kedar se gre v cerkev ali v mesto, doma se nosi samo omenjena črna kapa. Ta klobuk jim glavno stran njih lepote kviri — namreč lasi, ki dolgi in močni pod njim zrasti ne morejo. A še večjo škodo dela klobuk nemškej ženski te pokrajine. Pri nemškej Korošici klobuk namreč vedno na glavi sedi, ona pere, prede, kuha, vodo nosi morebiti tudi spi v klobuku. Radi tega se lasi nosijo od nedelje do nedelje, ne da se počesó, ter ženska izgleda kakor koštrun. No, pa dosta o teh „krofastih (gušastih) dušah“. — Potovaje proti Celovcu je Vraza, kakor na dalje pripoveduje, to jako razveselilo, ko je slišal blizu predmestja celovškega popevati delavce od

dela se vračajoče slovenske pesmi. Nadaljevanje svoje poti od Celovca proti Blatnemu gradu in prihod ondi tako-le opisuje: „Pot okinčan je s slovenskimi vasmí, a vasi s slovenskimi lipami. Kedar sem katerega srečal, voščil sem mu „božjo pomoč“ (dobro srečo). S kako radostjo so ljudje sprejemali moj pozdrav! Postali so na potu, počeli me izpraševati: „Kdo sem? Odkod sem? Katerega rodu in jezika? Pravil sem jim, da sem iz Hrvatskega blizu Turške meje. Temu se niso mogli načuditi, da se ondi toliko različno slovenski govori. Taki so ti tukaj pravi Slovenci. A ko sem srečal Nemca ali ponemčenega Slovenca in mu po našem dobro srečo voščil, zamrmľjal mi je: „Frñsteh ni bindisch“ in je brez obzira dalje šel. V obče sem se tu prepričal, da je tukaj skoro vsak prosti Nемеc neobtesan. In Slovenec hitro zgrabi, kedar se ponemči, za privilegij (predpravico) „Deutscher Geradtheit“, ki se v Hrvatskem zove „grobijanstvo“.

Smešničar 52. Nekdo ni hotel dati 12 krajcarjev za „Pratiko“, temuč samo 11. Trговец mu v šali v pričo več ljudi reče, da on da za vsake stare kolendre 20 kr. Drugi dan prinese ženska 6 „Bauernkalender“ od prejšnjih let in je hoče prodati, če ne po 20 kr. pa tudi ceneje; a trgovec ji pokaže, da na vsakih stoji „Novi koledar“. Smehu ni bilo ni konca ne kraja. F. Š.

Razne stvari.

(Iz Babinec.) Kakor se poroča iz raznih krajev, to je letošnja zima povzila marsiktero daritvo. Tudi v Ljutomeru je zmrznil penzjonist, znani Cvek. Pred nekterimi leti je reva prēmrazil se na cesti vñtríc vesi Šalinci, vsled česar so mu odpadali prsti. Zdaj pa je pred hišo trgovca M. na klopi sedel celo mrzlo noč (od 11.—5. ure) ter namrznil tako, da je 27. dec. dal slovo bornemu svetu. Govori se, da so mu namenili roki odrezati in s tem rešiti ga gotove smrti, ali v to ni hotel privoliti.

(Povabilo). V nedeljo po treh kraljih 11. t. m. zboruje narodno gospodarsko politično društvo pr. sv. Lovrenca v Slov. gor. v g. Koserjevem hramu ob 3. uri popoldne. Volitev odbora. — Tombola. Odbor

(Iz Zbelovega) se nam poroča, da je 2. jan. t. l. pri sv. Jerneji Janez Pirš, 73leten starček, iz hiše stopivši na ledu pal in se ubil.

(Zavarovalnica „Riunione adriatica“) je g. Simmettingerju, dosedanjemu inšpektorju graške generalne agencije, izročila še isti posel za Goriško, Primorsko, Istrijo in Dalmacijo, kamor je te dni odpotoval.

(Pri sv. Lovrencu v puščavi) so za uboge šolarje 31. dec. pret. l. napravili tombolo in spečali 72 fl. čistega dohodka. Jednaka tombola v Slov. Bistrici je dala 91 fl.

(Sola v Monšbergi) postala je dvorazredna in je imenovan g. Matija Trstenjak za nadučitelja in gospodčna Helena Irman za podučiteljico. J. S. (Lepo božičnico) napravilo je na sv. Štefanovo cerkveno predstojništvo sv. Lovrenca v Slov. goricah. Nad 70 otrok bilo je v cerkvi obdarovanih z obleko. Bog bo platil milim dobrotnikom.

F. Š.

(Za svojo meščansko šolo) potegnili so se zastopniki mesta Celjskega, ker so zvedeli, da jo hoče vlada na državne stroške prevzeti in tako pomagati deželi štajerske, ki od l. 1870 vzdržuje ovo šolo. Prof. g. Marek se vidno boji slovenščine, ki bi potem utegnila v šolo prodreti, g. Nekermann pa je zatrepetal pred „klerikalno“ vlado boječ se za svoj „nemški liberalizem“. Ta mora uže pod precej teukim glažem biti, ker se jegov pokrovitelj zanj toliko boji.

(Glasoviti Zimmermann) italijanskega Garibaldija tovarš, ki je več let v Gradcu izdajal smradljivi list „Freiheit“ in tako po duhovenstvu udrihal, da ga je celo liberalna vlada iz cesarstva zapodila, je umrl na Bavarskem 40 let star.

(Svitli cesar) so glasbenemu društvu celjskemu podarili 100 fl.

(Liberalni listi) se norčujejo, zakaj so na Vranskem izvolili v srenjski zastop č. g. župnika, potem cerkvena ključarja. No, so pač, kakor se samo po sebi razumi, sami poštenjaki, vredni zupanja svojih sosrenjčanov. Sicer pa bi liberalni kričači slobodno uže pohlovnejši bili; kajti svet bo skoro do dobra prepričan, da je v kratkem prazna vsaka kasa, ki se liberalcem zaupa.

(Po šubu) iz Maribora odpravili so lani 1335 oseb, 170 več, nego predlanskim.

(V Nimnem) rogačkega okraja so tolovaji pod vodstvom pogumnega tatú J. Pilko posestniku Čebularju vropali 262 fl. v bankovcih, 20 fl. v srebru, 18 Marija-Terezijinih trdnjakov in nekaj zabele, črevljev in obleke. Vse je šlo na Hrvatsko.

(V Starivesi ljutomerskega okraja) so tatje vlomili pri posestniku Jož. Šijanec ter odnesli prtov, odej, obleke, zabele, masti, klobas v vrednosti 54 fl. Dve noči poznej so bržčas isti ponočni delavci pri posestnici Neži Muhič v Drakovcih podobne robe ukradli v vrednosti 90 fl. Jednaka druhal steplje se po Kulmbergu ormožkega okraja in krade vino, meso, obleko, denarje, sploh, kolikor se le vgenoti da. Tako so posestnika Podgorleca poškodili za sod vina, posestnika Ivanuša za 80 fl.

(Celjska čitalnica) vabi k veselici s tombolo, petjem in plesom dne 11. januarja ob 1/2 8 uri zvečer.

(V Krapini) se je osnoval odbor, ki bo slovitemu rojaku in jugoslovanskemu domoljubu, Lj. Gaju postavil dostojen spomenik.

(Barona Goedel) so zdravniki prosili, naj bi jihovo prošnjo za zdravniške zbornice predložil državnemu zboru in potem podpíral; za slednje so prosili

tudi poslanca dr. Duhača. Baron Goedel je svoje rad storil, kakor je obljubil, dr. Duhač pa še baje v zbornici niti navzoč ni bil, ko se je prošnja zdravnikov obravnavala.

(*Volitev odbora za okrajni zastop mariborski*) bo drugič v pondeljek 12. jan. t. l. Vrli slovenski moške pridite vsi zanesljivo in izvolite enoglasno moške, ki bodo nasvetovani, da stopijo na mesto Seidl-Girstmajerjeve stranke.

(*Nesrečno v cerkvi pal*) je novega leta den grof Brandisov vrtnar v Slivnici, g. Anton Klobec, in si eno rebro zlomil.

(*Živinski sejmi na Kranjskem*) so zopet dovoljeni, izvzemši zatiški, črnomeljski in novomeški okraj. —

(*Imenovan*) za sodnijskega svetovalca v Celji je g. Lovro Ratek, v Celovec pa pride za svetovalca pri deželnej sodnji g. Jakob Hren, izvrsten narodnjak iz Kranjskega.

(*Za družbo duhovnikov*) so vplačali č. gg. Valenčak 21 fl. (ustn. dpl.), Hrzič 11 fl., Šošterič 13 fl., Cobelj 11 fl., Muha 11 fl., — Letnino so vplačali č. gg. Strah 5 fl., Sever 3 fl., Šmid 2 fl. Jaric Val. 1 fl., Flek 1 fl.

(*Spremembe v Lavantinskejškofiji*). Č. g. Andrej Vodušek je prezentiran za faro sv. Andreja v Leskoven. — Č. g. Jak. Korošak je postal provizor pri sv. Duhu v Ločah. — Č. g. Jak. Pečnik je prestavljen za kaplana v Remšnik. — Umrla sta č. gg.: Štefan Trafela, penzionirani župnik Selniški, 2. jan. star 73 let, in Jož. Virk župnik v Ločah, 4. jan. star 70 let.

(*Za dijaško semenišče*) je daroval č. g. J. Žehel, župnik pri sv. Petru v sav. dol. 10 fl.

Loterijne številke:

V Gradcu 3. januarja 1879: 68, 78, 72, 37, 26.
Na Dunaju " " 36, 78, 1, 48, 44.
Prihodnje srečkanje: 17. januarja 1880.

Podučiteljska služba

na četverorazredni šoli v Ljutomeru s plačo II. razreda se razpiše.

Prosilci slovenskega in nemškega učilnega jezika zmožni, naj uложijo svoje prošnje pravilno do konca januarja 1880.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru

dne 24. decembra 1879. Predsednik:

2—3 plem. **Premmerstein.**

Podučiteljska služba

je izpraznjena na trirazredni šoli u Središču (Polstrau) z letno plačo stalno 440 gid. začasno 330 fl.

Prosilci, slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožni, naj vložé svoje prošnje do 20. prosinca 1880 pri krajnem šolskim svetu v Središču, pošta Polstrau.

Okrajni šolski svet v Ptujju 26. dec. 1879.

2—3 Predsednik: **Trautvetter.**

Učiteljska služba

na enorazrednici v Veržeju IV. plačil. razreda se razpisuje.

Prosilci slovenskega in nemškega učilnega jezika zmožni naj uложijo pravilno svoje prošnje do 6. februarja t. l.

Okrajni šolski svet v Ljutomer 3. Jänner 1880

1—3 Predsednik **Premmerstein.**

Podučiteljska služba

izpraznjena je na dvorazredni šoli v Vurbergu (Wurmberg bei Pettau) z letno plačo stalno 440 fl., začasno 330 gid. in prostim stanovanjem.

Prosilci slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožni, naj vložé svoje prošnje do 28. prosinca 1880 pri krajnem šolskem svetu v Vurbergu, pošta Ptuj.

Okrajni šolski svet v Ptujju dne 30. dec. 1880.

2—3 Predsednik: **Trautvetter.**

Priporočba.

Vljudno podpisani se č. cerkvenim predstojništvom in velečestitej duhovščini priporočuje za pozlatovanje, prirejanje in marmoriranje altarev, malanje cerkva z dekoracijami in za vsa v to stroko spadajoča opravila. Daje poročstva za hitro in solidno delo proti jako nizkej ceni.

Angelo Zoratti,

2—2 V Mariboru, v koroškem predmestji štev. 9.

Slomšekovih zbranih spisov

2—6 tretja knjiga:

Životopisi

8° stran VIII 397.

se dobiva po vseh slovenskih bukvarnicah,

trdovezan iztis fl. 1.40

broširan „ fl. 1.30

Za učitelje, bogoslovce, in dijake pri g.

izdatelju u Ptujju znižana cena fl. l.—

za poštnino naj se priloži 10 kr.

Dobre, pravične, nepokažene

voščene sveče,

za katere se daje poročstvo, iz najboljšega čistega čebelnega voska, katere izvrstno lepo in prav počasi goré, prodajata po najnižjej ceni.

3—7

P. & R. SEEMANN,

Ljubljana, Gradišče, Vegove ulice, št. 8.